

Gislaveds kommun
kommunstyrelsen@gislaved.se

Upphävande av allmänna lokala ordningsföreskrifter i Gislaveds kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver följande i Gislaveds kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter i den lydelse den fick genom antagandet den 15 december 2025, KF § 127:

13 § ” samt på följande allmänna platser: begravningsplatser, kyrkogårdar, skolgårdar, idrottsplatser, lekplatser och skateparker”

18 § första stycket: Tillstånd av Polismyndigheten krävs för att använda pyrotekniska varor inom detaljplanelagda områden dock inte på påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton från klockan 17.00 fram till kl. 2.00 följande dag. Trots ovanstående krävs tillstånd av Polismyndigheten om användningen med hänsyn till tidpunkt, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Gislaveds kommun har den 15 december 2025, KF § 127, beslutat att anta allmänna lokala ordningsföreskrifter. Beslutet innebär revidering av befintliga föreskrifter när det gäller alkohol, lustgas och fyrverkerier samt revidering av kartmaterial.

Beslutet anmäldes till Länsstyrelsen den 19 december 2025. Länsstyrelsen beslutade den 22 december 2025 att tillfälligt upphäva ändringarna i ordningsföreskrifterna samt att förlänga prövningstiden till och med den 19 februari 2026.

Motivering till beslutet

Regeringsformen

En grundläggande utgångspunkt enligt regeringsformen är att föreskrifter som reglerar förhållandet mellan enskilda och det allmänna ska beslutas genom lag om föreskrifterna gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållande (8 kap. 2 § 2 RF). I klartext betyder detta, att föreskrifter som medför inskränkningar av enskildas fri- och rättigheter som huvudregel måste beslutas i form av lag av riksdagen. Enbart bestämmelserna i ordningslagen har dock inte ansetts tillräckliga för att i alla avseenden svara mot en enskild kommuns behov av bestämmelser om allmän ordning och säkerhet inom kommunen eller inom en del av kommunen.

Riksdagens delegering till regeringen och regeringens delegering till kommunerna

För att de lokala föreskrifterna ska kunna anpassas till behovet av en reglering av mera detaljerade ordningsfrågor inom varje enskild kommun eller del av en kommun har riksdagen därför genom 3 kap. 8 § OL bemyndigat regeringen att överlåta på kommunerna att meddela lokala ordningsföreskrifter. Regeringen har också gett kommunerna ett sådant bemyndigande. Bemyndigandet har utformats så att kommunerna kan meddela föreskrifter som tillgodoser såväl dagens behov som ett eventuellt framtida behov av sådana föreskrifter. Vidare har det gjorts så långtgående att det ger utrymme för lokal reglering i alla de olika frågor där en sådan reglering kan behövas.

Statlig kontroll av kommunala föreskrifter

Kommunerna kan alltså komma att föreskriva betydande begränsningar i den enskildes frihet och personliga förhållanden. Därtill kommer att överträdelser av de lokala ordningsföreskrifterna enligt 3 kap. 22 § OL är straffsanktionerade. En förutsättning för att kunna ge kommunerna så långtgående befogenheter har ansetts vara att det finns en effektiv garanti för att de kommunala besluten är lagliga, lämpliga och ändamålsenliga. Kommunala bestämmelser får t.ex. inte bli så långtgående att de kommer i konflikt med den ovan nämnda grundläggande principen i regeringsformen att för den enskilde betungande föreskrifter (bl.a. föreskrifter som inskränker enskildas fri- och rättigheter) som huvudregel ska meddelas genom lag. Kommunernas antagna föreskrifter ska därför anmälas till länsstyrelsen, som har befogenhet och skyldighet att genom upphävande ingripa mot olagliga eller allt för inskränkande beslut.

Allmänt

En kommun får alltså enligt 3 kap. 8 § OL, efter regeringens bemyndigande, meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Sådana föreskrifter får, enligt 3 kap. 12 § samma lag, inte angå förhållanden som är reglerade i OL eller annan författning eller som enligt OL eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Enligt 3 kap. 13 § OL ska kommunens beslut att anta föreskrifter enligt 8 eller 9 §§ omedelbart anmälas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen.

Enligt förarbetena till OL (prop. 1992/93:210 s 142) leder alltför långtgående föreskrifter som saknar stöd i allmänhetens rättsmedvetande lätt till att respekten för bestämmelserna undergrävs. Det är därför angeläget att kommunen noga prövar vilka bestämmelser som behövs liksom bestämmelsernas geografiska tillämpningsområde inom kommunen. Förbud eller påbud ska begränsas till att gälla endast för sådana områden där de verkligen behövs. Regeringsrätten, numera Högsta förvaltningsdomstolen, har i rättsfallet RÅ 1992 ref. 75 vidare uttalat att lokala föreskrifter måste ha ett sådant innehåll och vara utformade med sådan exakthet att möjlighet finns att tillämpa dem och övervaka efterlevnaden av dem.

Överträdelse av lokala ordningsföreskrifter är straffbelagda. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot lokala ordningsföreskrifter kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § OL. Det ställs därför krav på att föreskrifterna ska vara tydliga både till sakligt innehåll och till geografiskt tillämpningsområde.

Nu aktuella allmänna lokala ordningsföreskrifter

I 13 § första stycket första meningen anges följande: *Spritdrycker, vin och starköl samt andra jästa alkoholdrycker med en alkoholhalt överstigande 3,5 volymprocent får inte drickas inom det markerade området som framgår av bifogade kartor (bilaga 1-8) samt på följande allmänna platser: begravningsplatser, kyrkogårdar, skolgårdar, idrottsplatser, lekplatser och skateparker.*

Av underlaget i ärendet lyfter kommunen att allmänna lekplatser, idrottsplatser och skateparker är områden för rörelse och aktivitet och områden där ungdomar ofta befinner sig. På de platserna är det rimligt att det råder förbud mot lustgas och att det även råder förbud mot alkohol på dessa platser. Länsstyrelsen tolkar det som att kommunen anser att förbud mot bruk av alkohol ska råda på de i kartbilagorna markerade platserna. Bisatsen ”*samt på följande allmänna platser: begravningsplatser, kyrkogårdar, skolgårdar, idrottsplatser, lekplatser och skateparker*” blir därmed otydlig eftersom det då även råder ett förbud mot alkohol på till exempel lekplatser som inte är utpekade i kartmaterialet. Eftersom föreskriften inte är utformad med den exakthet som krävs upphäver Länsstyrelsen ”*samt på följande allmänna platser: begravningsplatser, kyrkogårdar, skolgårdar, idrottsplatser, lekplatser och skateparker*” i 13 § föreskrifterna.

I 18 § första stycket anges följande: *Tillstånd av Polismyndigheten krävs för att använda pyrotekniska varor inom detaljplanelagda områden dock inte på påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton från klockan 17.00 fram till kl. 2.00 följande dag. Trots ovanstående krävs tillstånd av Polismyndigheten om användningen med hänsyn till tidpunkt, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom.*

I ordningslagen finns en grundläggande bestämmelse om tillstånd för användning av pyrotekniska varor. Enligt 3 kap. 7 § OL får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndighet, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Trots denna allmänna bestämmelse har det ansetts att det kan finnas behov av kompletterande lokala föreskrifter. Av 3 kap. 9 § OL framgår att kommunen får meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Som framgår finns redan en generell bestämmelse om krav på polismyndighetens tillstånd som täcker hela kommunen. Bestämmelsen i 3 kap. 9 § OL ger kommunerna en möjlighet att meddela lokala föreskrifter om användningen av pyrotekniska varor som sträcker sig längre eller är av mer preciserat slag än den allmänna bestämmelsen. Ytterligare föreskrifter kan alltså meddelas enligt 3 kap. 8 § OL om det är motiverat av att upprätthålla ordningen på offentlig plats eller enligt 3 kap. 9 § OL inom område -

även utanför offentlig plats - där det är särskilt motiverat med hänsyn till risken för skada på människors hälsa eller egendom.

I praxis har en alltför vid tillämpad tillståndsplikt för användande av fyrverkerier och andra pyrotekniska varor inom tätbebyggt område ansetts vara en alltför långtgående inskränkning (se Kammarrätten i Sundsvalls dom den 6 november 2019 i mål 3003-18). Av förvaltningsrätten i Växjö dom den 15 oktober 2025, mål nr 4100-24, framgår att en tillståndsplikt för användande av pyrotekniska varor inom detaljplanelagt förutom på påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton från kl. 19.00 fram till kl. 02.00 därpå följande dag lägger ett onödigt tvång på allmänheten och innebär obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Den nu aktuella ordningsföreskriften innebär att tillståndsplikten får ett stort tillämpningsområde som gäller året om förutom under nio timmar på nyårsafton, påskafton och valborgsmässoafton. Det är således ett mycket långtgående tillståndskrav. Länsstyrelsen anser att det lägger onödigt tvång på allmänheten och innebär obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. 18 § första stycket i föreskrifterna ska således upphävas.

Angående 18 § andra stycket i föreskrifterna bedömer Länsstyrelsen att den ligger utanför vad Länsstyrelsen kan pröva inom ramen för detta ärende. Länsstyrelsen noterar dock att förbud att använda pyroteknik vid eldningsförbud regleras i annan ordning. En ordningsföreskrift får inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt ordningslagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Lagstödets för eldningsförbud återfinns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor som säger att regeringen får meddela föreskrifter om förbud mot eldning utomhus och liknande förebyggande åtgärder mot brand. I förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor framgår att regeringen överlåtit rätten att meddela dessa föreskrifter åt länsstyrelser och kommuner. Det är i länsstyrelser och kommuners föreskrifter som förbudet mot eldning eller liknande förebyggande åtgärder mot brand regleras och preciseras. I samband med ett skärpt eldningsförbud kan ett förbud mot pyroteknik komma ifråga. Detta regleras i sådana fall i föreskrifterna om eldningsförbud.

Länsstyrelsen noterar avslutningsvis att föreskrifterna saknar datum för ikraftträdande då de tidigare föreskrifterna även upphör att gälla.

Länsstyrelsen begär att detta beslut anslås på kommunens anslagstavla enligt bestämmelserna i 8 kap. 9–11 §§ kommunallagen (2017:725). Beslutet ska vara anslaget under minst tre veckor.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med länsjurist Matilda Hedvall som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan Löwenadler Davidsson, avdelningschef Anna Olsson och rättschef Anna Adholmer medverkat.

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Jönköpings län antingen via e-post; jonkoping@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, jonkoping@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 60 00. Ange diarienummer 10581-2025.